

Отже, з огляду змін, що відбулися останнім часом у сучасному суспільстві та дошкільній освіті, сучасним педагогам і майбутнім фахівцям дошкільної освіти слід враховувати нові тенденції при організації логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку, які відображені в сучасних навчально-виховних програмах.

Список використаних джерел:

1. Старченко В. Логіко-математичний аспект дошкільної освіти / В. Старченко // Дошкільне виховання. – 2012. – № 7. – С. 22–23.
2. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: нова редакція / [ред. О.Л. Кононко]. – К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2012. – 243 с.
3. Крутій К.Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу / К.Л. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2011. – 320 с.
4. Програми виховання і навчання в дитячому садку / [укл. В.О.Тищенко]. – К.: Ера, 2012. – 312 с.
5. Михайленко О. Готовність вихователів до формування логіко-математичної компетентності дошкільників / О. Михайленко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2010. – № 8. – С. 26-27.

Гришко О.І.

*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової і дошкільної освіти
ПНПУ імені В.Г. Короленка*

Красюк З.Л.

*партнер центру розвитку дитини
«Дитяча корпорація успіху»*

З ДОСВІДУ РОБОТИ СУЧАСНОГО ПОЛТАВСЬКОГО ЦЕНТРУ РОЗВИТКУ ДИТИНИ

«ДИТЯЧА КОРПОРАЦІЯ УСПІХУ»

У статті описується виникнення та досвід педагогічної діяльності сучасного Полтавського центру розвитку дитини «Дитяча корпорація успіху», розглядаються положення, які педагоги ставлять в основу педагогічної роботи з дітьми та батьками.

Ключові слова: дошкільна освіта, центр розвитку дитини, вихователь, інтелектуальний розвиток, психічний розвиток, соціальне виховання, фізичне виховання, естетичне виховання.

Дошкільна освіта є обов'язковою первинною складовою частиною системи *безперервної освіти в Україні*– сукупності навчально-виховних закладів, призначених для цілеспрямованого навчання і виховання[6, с. 4]. Її функціонування регламентоване Конституцією України, законами України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про охорону дитинства», Конвенцією ООН про права дитини.

Згідно із Законом України «Про дошкільну освіту» систему дошкільної освіти утворюють дошкільні навчальні заклади незалежно від підпорядкування, типів і форм власності; наукові й методичні установи; органи управління освітою; освіта і виховання в сім'ї. Закон передбачає велику кількість типів дошкільних навчальних закладів. Серед них і центри розвитку дитини, які забезпечують фізичний, розумовий, соціальний, психічний розвиток і його корекцію, оздоровлення дітей, які відвідують інші навчальні заклади чи виховуються вдома. В останній час такі центри розвитку з'явилися і в Полтаві. Один з цих центрів – «Дитяча корпорація успіху». Наша стаття присвячена описанню досвіду роботи цього центра. Ми зупинимося на основних принципах і методах, які покладені в основу роботи педагогів.

Центр виник нещодавно з ініціативи небайдужих до своїх дітей батьків, які поставили за мету об'єднати у вихованні та навчанні дітей не лише вихователів і батьків, але й науковців напряму «Дошкільна педагогіка». Керівники центру опрацювали сучасну методичну літературу, ознайомилися з інноваційними технологіями навчання дітей раннього віку, прослухали курси досвідчених практиків, які могли передати їм власний досвід роботи, розробили програму та концепцію власного центру розвитку дитини.

Педагоги дійшли до висновку, що ранній розвиток дітей дошкільного віку– це не дострокове вивчення шкільної програми, він

відбувається у формі психічного, фізичного, соціального й інтелектуального формування особистості. В основу виховного процесу у центрі розвитку дитини «Дитяча корпорація успіху» покладені не окремі методи, а їх система. Ця система методів постійно змінюється, варіюється в залежності від віку дітей, рівня їх вихованості. Ще К.Д. Ушинський відзначав: «Ми не говоримо педагогам, вчинити так чи інакше; але говоримо їм: вивчайте закони тих психічних явищ, якими ви хочете керувати, і чиніть, керуючись цими законами і тими обставинами, до яких ви хочете їх застосувати. Не тільки обставини ці дуже різноманітні, але і самі натури вихованців не схожі між собою. Чи можна при такому розмаїтті обставин виховання і особистостей вихованців рекомендувати будь-які загальні виховні рецепти»[14, с. 1].

Недарма багато батьків шукають для своїх дітей не садок чи школу, а саме вихователя або вчителя. Це побажання батьків врахували у центрі розвитку. Керівники запросили до роботи висококваліфікованих, креативних, позитивних викладачів, які люблять своїх вихованців та свою роботу, постійно розвиваються, вивчають нові напрями дошкільної освіти, орієнтуються на потреби і можливості своїх вихованців.

У роботі педагоги намагаються створити умови для гармонійного розвитку дитини і родини в цілому, розкрити та розвинути потенціал дитини та сформувати у кожної оптимістичний підхід до подальшого життя.

Інтер'єр закладу розроблений професійними психологами таким чином, щоб діти почувалися у затишку і їх увагу нічого не відволікало[11].

У роботі центру використовуються як авторські програми раннього розвитку «IndigoKids» та «Happyenglish», так і традиційні програми

підготовки до школи і подовженого дня для дітей 1-4 класів початкової школи.

Заняття проводяться в міні-групах по 6 осіб (забезпечується індивідуальний підхід і максимум уваги до кожної дитини); в ігровій формі, в комфортній, невимушеній та дружній атмосфері.

У Дитячій корпорації успіху існує умовний поділ дітей за віковим цензом, який складається з п'яти сходинок: 0,6 – 1,5 років; 1,6 – 2,5 роки; 2,6 – 3,5 роки; 3,6 – 5 років; 5-7 років. Умовний, оскільки розвиток і підготовка дітей одного віку не завжди збігається, для цього керівники центру запровадили демо-уроки, на яких викладач визначає найбільш ефективну сходинку для дитини.

Плани занять розробляються індивідуально для кожної групи, систематизуються за розділами і тематикою та переглядаються (коректуються) за результатами місяця на педагогічній раді, що складається з викладачів різних напрямів, психологів, логопедів та педіатрів-реабілітологів.

Надбанням центру керівники вважають так звані творчі лабораторії (арт, музичні, хобі-класи), консультації психологів і логопедів, організації дитячих свят, поїздок у басейн, катання на конях (іпотерапія).

Таким чином, за невеликий проміжок часу вдалося організувати різнопланову роботу педагогічного колективу.

Значна робота проводиться і з батьками: діалоги, професійні консультації, круглі столи, презентації, тренінги та семінари.

Програма раннього розвитку «Дитячої корпорації успіху» стоїть на п'яти китах»: інтелектуальний розвиток, психологічний розвиток, соціальне виховання, фізичне виховання, естетичне виховання.

Кит № 1: інтелектуальний розвиток.

Щоб правильно організувати інтелектуальний розвиток дітей, необхідно враховувати вікові особливості, здібності, інтереси конкретної дитини, не допускаючи перевантажень, вчити дитину тому, що вона в змозі зрозуміти і осмислити на даному етапі, одночасно стимулюючи її прагнення до нових знань.

Правильно організоване навчання сприяє нормальному своєчасному інтелектуальному розвитку дитини. Інтелектуальний розвиток дитини відбувається за індивідуальною схемою, проте для кожної дитини можна виділити основні етапи, коли певні навички розвиваються найбільш успішно (сенситивні періоди). Традиційно психологи виділяють три типи інтелектуального розвитку дитини: емоційний, логічний і мовний [3; 5; 12].

Емоційний розвиток починається з самого народження дитини і найбільш інтенсивно продовжується протягом перших півтора років життя. Психологи стверджують, що ця складова є надзвичайно важливою для повноцінного інтелектуального розвитку дитини і є своєрідною запорукою успішності в майбутньому. Розвинений емоційний фон формує у людини позитивні моральні стандарти, які дають змогу їй найкращим чином реалізувати себе в житті. Ось чому для дитини в перші роки життя так важливі спокійна доброзичлива атмосфера в будинку, спілкування, посмішки і заохочення родичів.

Основи для логічного і математичного розвитку закладаються у дітей в період від року до п'яти років. Згідно з дослідженнями, навички вирішення проблем і логічного мислення пов'язані з розвитком зору, слуху і дотику.

Цілу низку цінних методичних порад з цього приводу подала Є.М. Водовозова, зокрема радила вчити прислухатися до шумів і звуків природи, музичних інструментів, до пісень, звуків і голосів тварин: «коли грім гримить, вітер виє і свистить, корова мукає, собака гавкає,

кішка нявкає, півень викрикує своє «Ку-ка-рі-ку», зозуля кує, курка квокче, кінь ірже, муха дзижчить, цвіркун цвірчить» [3, с. 145].

Діти народжуються з унікальними здібностями до сприйняття і вивчення будь-якої мови. Стимулювати цей розвиток можна і потрібно, розмовляючи з дитиною, називаючи навколишні предмети, пояснюючи і озвучуючи свої дії. Крім того, з самого раннього віку можна починати читати дитині книжки, навіть якщо вона не в змозі поки зрозуміти їх зміст. Література – важливий засіб розвитку інтелекту дітей [14, с. 24].

Як тільки малюк почне говорити, потрібно розучувати з ним віршики та пісеньки, тренуючи одночасно і мову, і пам'ять. У дошкільному віці ж варто починати проводити заняття з іноземної мови. На тлі освоєння рідної мови ці уроки будуть продуктивнішими, ніж в більш зрілому віці, коли лінгвістична система вже склалася.

Розвиток мови тісно пов'язаний з розвитком дрібної моторики. Вже в перші місяці життя, граючи з дитиною в «ладушки», можна закласти потенціал для подальшого розвитку розмовної мови, що в свою чергу є необхідним для повноцінного розумового розвитку дитини. Щоб зробити заняття з малюком одночасно і корисними, і веселими, придумано безліч пальчикових ігор з веселими пісеньками-потішками [4].

Найкраще інтелект дитини розвивається в процесі гри, коли вона неусвідомлено, природним чином вбирає нові знання про навколишній світ.

Важливо пам'ятати про те, що розвиток мислення у дітей визначається не тільки їх здібностями і віковими особливостями, а й обсягом і характером інформації, яку вони отримують. Для гармонійного інтелектуального розвитку дитини їй необхідно забезпечити доступ до найрізноманітніших знань, новин, вражень. При цьому потрібно не перевантажувати дитину інформацією, що може

призвести до перевтоми, що особливо небезпечно при тривалому перегляді телевізійних програм або надмірному захопленні комп'ютерними іграми.

У процесі виховання дітей не варто забувати про цінність батьківського заохочення. Відзначаючи кожне досягнення дитини, заохочуючи її добрими словами і ласкою, ми підвищуємо її впевненість у власних силах і прагнення до нових результатів, а ці якості просто необхідні для інтелектуального розвитку дитини і її успішності в майбутньому.

Кит № 2: психологічний розвиток.

Змінюється світ – змінюються і діти. Старі методи виховання, такі як залякування, крик або ляпас не допомагають встановлювати контроль над сучасними дітьми, а вбивають у дитині бажання слухатися і співпрацювати, спонукають сучасних дітей до бунту і, найголовніше, старі методи виховання перекривають канал емоційної взаємодії та спілкування з дорослими. В такому випадку, близькі дорослі стають «проблемою» сучасних дітей, тому що заважають їм розвиватися.

У центрі використовують нові методи виховання для задоволення базових психологічних потреб дитини. Так, першою є потреба у прийнятті. Схвалення – повага дитини як особистості, такої як вона є. Слухайте, коли дитина розповідає про своє життя, довіряйте, не смійтеся над невдачами, не вимагайте від неї вчинків дорослого, допоможіть дитині відчувати, що вона належить суспільству. Якщо ця потреба дитини буде задоволена, то вона навчиться цінувати і поважати себе та інших.

По-друге, потреба у впевненості, що полягає у повазі до її гідності, забезпеченні її безпеки, комфортності, її захисті, наявності постійного спілкування з нею.

По-третє, потреба в новому досвіді. Дитина готова і чекає часу для набуття нового досвіду: соціального, фізичного, емоційного, розумового, морального. Варто давати завдання, котрі викликають ініціативу дитини; допомагати дитині, щоб вона долала труднощі; підвищувати якість її зусиль. Не придушуйте дитину своєю владою, контролюючи і наполягаючи завжди на своєму. Смійтеся, радійте, грайте разом з нею[8].

Наступне – потреба любити і бути коханим, що проявляється у таких твердженнях:

- слухайте дитину уважно і намагайтеся зрозуміти, а не судити;
- не дозволяйте помилкам дитини позбавити вас поваги до неї;
- прощайте її і визнайте перед нею свої власні помилки;
- цінують маленькі прояви любові з боку дитини (листи, подарунки);
- любіть дитину без всяких умов, і її серце відкриється для близькості і довіри.

Без любові дитина буде відчувати себе знехтуваною, замкнутою і непривітною.

П'яте – потреба в подяці. У кожної дитини є щось своє, гідне похвали. Підбадьорюючи і заохочуючи, ми можемо допомогти дитині зростати і розвиватися в правильному напрямку. Чим більше дитину хвалять, тим більше вона намагається догодити.

По-шосте, потреба в дисципліні. Вона передбачає потребу в чітких, конкретних, зрозумілих вимогах до дошкільника. Визначення правил поведінки – це прояв любові, що створює відчуття надійності. Дитина, якій не повідомлені правила, відчуває себе невпевнено і думає, що вона для всіх байдужа і нікому не потрібна. Якщо треба, покарайте або вибачте, але не погрожуйте. Спокійна розмова діє ефективніше, ніж крик, оскільки дитина може почати відповідати тим же. Позитивний

вплив (підбадьорення або подяка) допомагають краще, ніж негативний (глузування, бурчання, іронія або загроза)[10, с.23].

Кит № 3: фізичне виховання.

Метою фізичного виховання є виховання здорової, життєрадісної, життєстійкої, фізично досконалої, гармонійно і творчо розвиненої дитини. Відповідно до вікових, анатомо-фізіологічних і психологічних особливостей фізичне виховання вирішує оздоровчі, освітні та виховні завдання.

Одне з головних завдань фізичного виховання – оздоровлення дитини. Оздоровчі завдання спрямовані на охорону життя і зміцнення здоров'я дитини. Вони сприяють гармонійному психосоматичному розвитку, вдосконаленню захисних функцій організму за допомогою загартовування, підвищенню стійкості до різних захворювань, несприятливого впливу зовнішнього середовища, підвищенню працездатності дитини.

Оздоровчі завдання конкретизуються з урахуванням індивідуальних особливостей розвитку організму дитини і спрямовані на формування правильної постави; своєчасне окостеніння опорно-рухового апарату; формування вигинів хребта; розвиток склепінь стопи; зміцнення зв'язкового-суглобового апарату; розвиток гармонійної статури; регулювання росту і маси кісток; розвиток м'язів обличчя, тулуба, ніг, рук, плечового поясу, кистей, пальців, шиї, очей, внутрішніх органів – серця, кровоносних судин, дихальних м'язів та ін. Оздоровлення дитини передбачає також вдосконалення діяльності серцево-судинної і дихальної систем, розвиток вміння пристосовуватися до мінливого навантаження і зовнішніх умов. Для цього необхідно в процесі фізичного виховання дитини розвивати у неї рухливість грудної клітини, збільшувати життєву ємність легенів, сприяти тренуванню механізмів терморегуляції, забезпечити

тренуваність нервових процесів, удосконалювати діяльність рухового аналізатора, органів почуттів[13, с.12].

Крім оздоровчих завдань фізичне виховання включає в себе і освітні завдання. Вони передбачають формування рухових умінь і навичок; розвиток психофізичних якостей (швидкості, сили, гнучкості, витривалості, спритності); розвиток рухливих здібностей (функції рівноваги, координації рухів).

Займаючись фізичними вправами, дитина закріплює знання про навколишню природу – дерева, квіти, трави, тварин і птахів тощо. Вона пізнає властивості води, піску, снігу; особливості зміни пір року. У неї значно збагачується словниковий запас, розвиваються пам'ять, мислення, уява. Крім того, у дитини виховуються гігієнічні навички, звичка до самообслуговування, допомоги в проведенні та організації різноманітних видів спортивних ігор[13, с.65].

Кит № 4: соціальне виховання.

Енциклопедія освіти трактує соціальну адаптацію як процес і результат пристосування людини до умов соціального середовища і водночас часткове пристосування самого середовища до людини з метою гармонійного співіснування (від лат. adaptation – пристосування) [2, с. 836].

Соціально-моральне виховання – це активний цілеспрямований процес входження дитини в соціальне середовище, коли відбувається засвоєння моральних норм, цінностей, формується моральна свідомість дитини, розвиваються моральні почуття і звички поведінки.

Соціально-моральне виховання в ранньому віці визначається тим, що дитина формує найперші моральні оцінки і судження, вона починає розуміти, що таке моральна норма, і формує своє ставлення до неї, що, однак, далеко не завжди забезпечує дотримання її в реальних вчинках.

Теоретичні основи соціально-морального виховання дошкільнят заклали Р.С. Буре, Є.Ю. Демурова, А.В. Запорожець та інші дослідники. Вони виділили такі етапи формування особистості в процесі морального виховання:

1 етап – формування соціальних емоцій і моральних почуттів;

2 етап – накопичення знань і формування моральних уявлень;

3 етап – перехід знань у переконання та формування на цій основі світогляду і ціннісних орієнтацій;

4 етап – втілення переконань в конкретну поведінку, яку можна назвати моральною[2].

Відповідно до етапів виділяються такі завдання соціально-морального виховання: формування моральної свідомості; соціальних емоцій, моральних почуттів і ставлення до різних сторін соціального оточення; моральних якостей і активності їх прояву в діяльності і вчинках; доброзичливих взаємин, колективізму і колективістської спрямованості особистості дитини; виховання корисних навичок і звичок поведінки.

З цього приводу Януш Корчак пише: «Спостерігаючи за дитиною у колективі, можна дізнатись її справжню ціну, що дитина являє собою, що вона може дати і як це сприймають інші, який рівень самостійності цієї дитини, чи може вона дати відсіч масовому тиску. З дружньої бесіди видно до чого дитина прагне, а спостерігаючи за нею у колективі – на що вона здатна, як ставиться до інших людей та приховані мотиви її поведінки. Якщо ми постійно бачимо дитину тільки саму, ми будемо знати її лише з одного боку» [10, с. 76].

Для вирішення завдань морального виховання необхідно організувати діяльність таким чином, щоб створити максимум умов, що сприяють реалізації укладених в ній можливостей. Тільки у відповідних умовах у процесі самостійної різноманітної діяльності

дитина вчиться використовувати відомі їй правила як засоби регулювання відносин з однолітками.

Кит № 5:естетичне виховання.

Естетичне виховання – це один із напрямів виховання, головна мета якого навчити людину розуміти і цінувати прекрасне. Основним орієнтиром виховання є особистість, яка втілює якості і властивості, що є загальноприйнятними цінностями, характеризують її як неповторну індивідуальність [7, с. 5]. Залежно від віку дитини можуть бути використані різні методи морально-художнього розвитку особистості. Так, видатний драматург А.П. Чехов сказав: «У людині повинно бути все прекрасним: і обличчя, і одяг, і душа, і думки». Якщо проаналізувати це висловлювання з точки зору педагогіки, то подібний стан всеосяжної краси і є результатом успішного естетичного виховання.

В основу естетичного виховання закладено такі принципи:

1. Принцип взаємодії. Художньо-естетичне виховання щодня присутнє в житті дитини (в спілкуванні з людьми і природою, знайомстві зі зразками мистецтва, самостійній творчості, побуті та праці). Важливо вчити дитину прагнути в будь-якій дії до естетичної досконалості.

2. Комплексний підхід. Хороших результатів у вихованні можна домогтися, поєднуючи різні види мистецтва і пропонуючи дитині види творчої діяльності, засновані на міжпредметних зв'язках.

3. Зв'язок естетично-художньої діяльності з життям. Такий підхід формує адекватне ставлення дитини до дійсності і вчить бачити красу в усіх проявах.

4. Єдність естетичного і загального розвитку дітей. При правильному організованому естетичному вихованні, у дитини

гармонійно розвиватимуться всі пізнавальні процеси, мова, емоційно-вольова сфера.

5. Самостійна творча діяльність дитини. Естетичне виховання буде здійснюватися найефективнішим способом, якщо дитина почне робити щось творче сама: танцювати, співати в хорі, малювати, ліпити, складати віршітощо.

6. Естетика усього життя дитини[7, с. 5]. Дитина повинна жити в красі. Вся її діяльність та найближче оточення повинні бути сповнені естетики і краси. Це має особливий виховний зміст. Дошкільник повинен усвідомити, як важлива акуратність, вихованість, ввічливість, краса приміщень, одягу та інше. Все це формує правильний естетичний розвиток дитини.

7. Врахування віку дітей. Засоби естетичного виховання повинні бути підібрані відповідно до віку дитини. Від того, наскільки успішно сформується правильне естетичне сприйняття дійсності в самому ранньому віці, залежить її становлення як особистості в більш старшому віці.

Саме спираючись на ці «кити», які покладені в основу роботи як педагогів центру, так і батьків дітей, «Дитяча корпорація успіху» намагається досягти швидкого розвитку інтелектуальних, фізичних, соціальних та естетичних здібностей дитини, формувати правильний психологічний клімат в оточенні дитини, спонукати її до соціалізації та адаптувати до зовнішніх факторів впливу.

У багатьох випадках педагогам і батькам центру за невеликий проміжок часу вдалося подолати логопедичні проблеми вихованців, проблеми з дитячою агресією, страх перед оточенням і водою, розсіяність уваги. Діти з проблемами в навчанні здобули певні досягнення в інтелектуальному і фізичному вихованні (почали розрізняти кольори і предмети, орієнтуватися у просторі, грати з

м'ячем, стрибати по пеньках, лазити по драбині, танцювати, доганяти тощо).

Не менш важливим, як вважають педагоги центру, єспільна робота з батьками, які почали прислухатися до своїх дітей, відчувати їхні проблеми, намагатися бути гідним прикладом для них, оскільки зрозуміли, що по-справжньому гармонійний розвиток малюка можливий тільки в атмосфері любові і поваги.

Список використаних джерел:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. кер. А.М. Богущ; авт. кол.: Богущ А.М., Беленька Г.В., Богініч О.Л. та ін. – К., 2012. – 26 с.
2. Буре Р.С. Соціально-морально-воспитання дошкільників: метод. пос. / Р.С. Буре. – М.: Наука, 2011 – 240 с.
3. Водовозова Е.Н. Умственное и нравственно-развитие детей от первопроявления сознания до школьного возраста / Е.Н. Водовозова. – Спб.: Питер 1891. – С. 100-270.
4. Дитина: освітня програма для дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту В.О. Огневюк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч та ін.; Мін. осв. і науки України, Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. – 304 с.
5. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В.Г. Кремень. – К.: ЮрінкомІнтер, 2008. – 1040 с.
6. Закон України «Про дошкільну освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
7. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання / С.Г. Карпенчук. – К.: «Вища школа», 1997. – 305 с.
8. Кемпбелл Р. Як насправді любити дітей [Електронний ресурс] / Р. Кемпбелл. – Режим доступу: http://christian-psychology.org.ua/zhuttya_v_podruzhzhi/psy-parents/3272-yak-naspravd-lyubiti-dtey-kempbell-ross-john-ross-campbell.html
9. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: нова редакція / [ред. О.Л. Кононко]. – К.: Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2012. – 243 с.
10. Корчак Я. Как любить ребенка: Книга о воспитании: пер. с польск. / Я. Корчак. – М.: Полиздат, 1990. – 493 с.
11. Крутій К.Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу / К.Л. Крутій. – Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2011. – 320 с.
12. Микляева Н.В. Соціально-морально-воспитання дошкільників / Н.В. Микляева. – М.: ТЦ Сфера, 2013. – 320 с.
13. Степаненкова Е.Я. Теорія і методика фізического виховання и развития ребенка [Електронний ресурс] / Е.Я. Степаненкова. – Режим доступу: https://docs.google.com/document/d/13RZSGBORmKnClyPFlhW-CQExvoQClqi_r-GxMa2xoQ/edit.

14. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии. Том 1 [Электронный ресурс] / К.Д. Ушинский. – Режим доступа : http://dugward.ru/library/pedagog/ushinskiy_chelovek1.html#pred

Зданевич Л.В.
доктор педагогических наук,
профессор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки,
психології та фахових методик
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА СКАЙП-ЛЕКЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

У статті автор розкриває теоретичні підходи з даної проблеми, інтерпретує погляди інших дослідників. Пропонує результати власного дослідження, які підтверджують актуальність та практичну необхідність дослідження окремих питань.

В умовах зростаючої технологізації діяльності вихователя ДНЗ, упровадження масмедійних технологій у практику підготовки студентів та пошук шляхів їх ефективного використання дозволило б вивести якість підготовки фахівців дошкільної освіти на більш високий рівень. До медіаресурсів (*Mass media*) можна віднести: пресу (газети, журнали, книги), радіо, телебачення, Інтернет, кінематограф, звукозаписи та відеозаписи, відеотекст, телетекст тощо [5, с. 47]. Інформаційні технології як складова медіаресурсів у системі професійної підготовки можуть запроваджуватися в таких трьох напрямках: як наскрізна технологія – запровадження комп'ютерних технологій з окремих тем, розділів під час пояснення теоретичних завдань; як основна, визначальна, найбільш значуща з використовуваних у цій технології частин; як монотехнологія – коли управління навчально-тренувальним